

HALKIN KURTULUŞU

27 Mart 1979
500 kuruş

152

İŞÇİLERİN KÖYLÜLERİN BAĞIMSIZ ve DEMOKRATİK TÜRKİYESİ İÇİN İLERİ!

Zamlar için kim ne dedi ?

S. DEMİREL: «Zamları tam çıkaramadılar. Parça parça çıkarıyorlar. Korkuyorlar. (...) Millet 1979 Martından 1978 Martını arıyor. O 'enkaz' dedikleri devri arıyor.»

TERCÜMAN GAZETESİ: «Görül Türk milleti ekonominin düze çıkması için fedakârlığa hazırdır. Ama bu fedakârlıkları ancak inandığı ve güvendiği bir hükümetin arında yapar.»

HERGÜN GAZETESİ: «Vakit varken tedbir almak lazım. Fedakârlığı, bir hürriyet ve vatanseverlik gereği olarak içtenlikle kabul ettirecek bir politik çözüm (...) Bu iktidarın mantığı içinde zamlar kaçınılmazdır.»

MİLLÎ GAZETE: «Bu zamlar kimin kesesinden çıkıyor? Şüphesiz, milletin. Sebep kim oluyor? Mutlaka bugünkü iktidar partisi CHP.»

AYDINLIK GAZETESİ: «Ecevit'in çıkması Türkiye'nin çıkış yolunu da göstermektedir. Süper devletler arasında cam-bazlık yerine, dış politikada cesur ve özellikle Sovyet tehdidine karşı açık bir tutum. İktisadi sorunları çözmek için halkın fedakârlığına dayanmak. (...) Bu halk her türlü fedakârlığı yapabilir.»

HALİL TUNÇ: «Biz eskiden söylediklerimiz gibi her türlü fedakârlığına hazırız. (...) Bir ulusun buhranlı dönemlerden geçmesi fedakârlığa bağlıdır. (...) Hükümeti desteklemeye devam edeceğiz.»

A. BAŞTÜRK: «Hükümetin hazırlamış olduğu önlem paketi, bugünkü koşullar altında ekonomiye işlerlik kazandırarak, IMF'ye ve başka dış kaynaklara muhtaç olmadan yaşayabilmek için gerekli önlemleri içermektedir.»

İLHAN SELÇUK: «Ekonomik önlemler paketi tümüyle açıldığında, MC döneminden kalma faturayı kimin ödemesi gerektiği ortaya çıkacaktır.»

UĞUR MUMCU: «Hiç bir hükümet durup dururken zam kararı almaz.»

İşçi sınıfı ve emekçi halk sömürü ve zulüm düzeninin kurtarıcısı olmayacaktır

Zamlar geri alınsın!

* Zorunlu
Tüketim
Maddelerinin
Fiyatları düşürülmelidir

Egemen sınıflar, CHP reformist hükümeti eli ile KİT ürünlerine yüksek oranlı zamlar yaptılar. Petrol ürünlerine yapılan zam %100'e yaklaşmaktadır. KİT ürünlerine yapılan zamdan sonra, İğneden İpliğe kadar bütün tüketim maddelerinin fiyatları hızla arttı ve artmaya devam ediyor. Diğer tüketim maddelerine de yeni zamlar geliyor.

Birçok tüketim maddesi piyasada bulunmuyor. İşsizler ordusu, yeni işten atılmalarıyla giderek büyüyor, kabarıyor. Haklarını korumak ve yeni hakları almak için direnişe geçen işçiler, patronun, sıkıyönetimin ve sendika ağalarının elbirliği ile fabrikadan atılıyor, gözaltına

alınıyor. Hükümet ve sıkıyönetim eliyle ve sendika ağalarının yardımıyla bütün grevler yasaklanıyor. Toprak ağalarının yoksul köylüler üzerindeki sömürü ve baskısı giderek katmerleşiyor. Tarım ürünlerinin taban fiyatları düşük tutularak, aracıya, tefeciye, komprador burjuvaziye yeni sömürü kapıları açılıyor, küçük üretici köylünün bir yıllık emeği yok pahasına kapatılıyor. Memurların, öğretmen-

(Devamı Sayfa 3'de)

Sıkıyönetimin bir haftalık bilançosu

Egemen sınıfların Ecevit hükümeti eliyle halka karşı ilan ettiği sıkıyönetimin saldırıları sürüyor. Reformist hükümetin demokrasi kılıfıyla yaşatmaya çalıştığı sıkıyönetim anti-faşist mücadeleyi bastırmak için kitleleri dizginlemeye çalışıyor.

Son bir hafta da daha önceki gibi kitle örgütlerine saldırılarla, arama taramalarla ve birçok kişinin gözaltına alınması ve tutuklanması ile geçti. İşte son bir haftalık sıkıyönetim uygulamalarından bazıları:

İlan:

— İstanbul Çerkezköy Profilo fabrikasında ücret artışı ve bant hızlandırılmasının durdurulması için direnen işçilerden 17'si gözaltına alındı.

— DİSK'in 20 Martta İstanbul'da yapmayı planladığı toplantıya izin verilmedi. İnzibat birlikleri DİSK merkezini basarak içerdekileri dışarı çıkardılar.

— 16 Mart faşist katliamını protesto eden öğrencilerden 100'ü göz altına alındı.

— ÜGD'li bir faşisti arama bahanesiyle İstanbul Fındıkza de Çukurbostan semti halkı üzerinde terör estirilerek halka hakaret edildi.

— İstanbul sıkıyönetim komutanlığının bir bildirisiyle Devrimci Gençlik Demekleri Federasyonu, Marmara Dev - Genç ve İstanbul'daki tüm şubelerinin faaliyetleri durduruldu.

— Ankara sıkıyönetim komutanlığınca Cebeci Kız Sağlık Kolejinde okuyan 26 kız öğrenci göz altına alındı.

— Ankara ve İstanbul'da geniş çaplı aramalarla halkın tedirgin edilmesine devam edildi.

— Adana, Kahramanmaraş Gaziantep, ve Urfa, İleri Sıkıyönetim Komutanlığı «Teröristlerden» ele geçirildiğini söylediği bir takım silahları basın ve TRT yoluyla reklam ederek kamuoyu yaratmaya çalıştı.

Egemen sınıfların, Ecevit'i sıkıyönetimin halka karşı yürüttüğü saldırıları, demokratik kitle örgütlerine yönelik baskıları lanetliyoruz.

HALKIN KURTULUŞU

Ecevit ve Allende

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel bir yandan zamlar karşısında demagojik bir kampanya yürütürken, bir yandan verdiği bir demecde Ecevit'i Allende'ye benzetmiş ve «Bunların gidişi Allende gidişidir. Allende de Şili'yi böyle idare etmişti» demiştir.

Demirel'in bu demecinden sonra, faşist, reformist ve revizyonist partilerin sözcüleri ve günlük gazetelerin köşe yazarları Demirel'in Ecevit için kullandığı «Allende benzetmesi» üzerine demec verdiler, yazı yazdılar. Bir kısmı Ecevit ile Allende arasında bir paralellik kurmaya çalışırken, bir kısmı bu tür bir benzetmenin yersizliği ve zamansızlığı üzerinde durmuşlardır. Fakat hepsini de birleştiren ortak yan, halk kitlelerine sorunun esas özünü unutturmaya çalışmaları, düzenin pisliklerini gizlemek için aşırı bir gayret göstermeleri ve emekçi halkı militarizm ve askeri veya yarı-askeri faşist diktatörlük sopsası ile tehdit etmeye çalışmalarıdır. Gene bütün burjuva siyasal mihraklar bu polemiğin içinde, gerçekleri gizleyerek ve bol demagojiye bağ vurarak faşist diktatörlüğün, başta ordu olmak üzere bütün militarist kurumlarını aklamaya, onları demokratik, ilerici, anti-emperyalist olarak göstermeye gayret ettiler. «Türk Ordusunun bir Şili Ordusu olmadığını» ispat etmeye çalıştılar.

Esasında Demirel ve onun yandaşı bütün faşistler Ecevit'in bir Allende olmadığını bilmekte ama işçi sınıfını ve emekçi halk kitlelerini militarizm sopsası ile, askeri veya yarı-askeri faşist dik

(Devamı Sayfa 3'de)

ABD ve Rus Savaş Gemilerinden Sonra

Şimdi de İngiliz savaş gemileri limanlarımıza demir attı

17 Mart Cumartesi günü İngiliz Kraliyet Donanmasının üç savaş gemisi «dostluk ve iyi niyet» gösterileriyle İstanbul'a ziya-reta ettiler. 21 Mart gününe kadar İstanbul'da kalan üç emperyalist savaş gemisi mürettebatının kan bağışında bulunduğu ve 40 kadar kimsesiz çocuğu eğlendirdiği (1) belirtildi.

Emperyalist soyguncuların savaş gemileri peşpeşe limanları- mıza demir atıyor. 10 yıl önce

Amerikan 6. Filosu gelmişti. 1977'de Sovyet savaş gemisi Kİ-ev boğazlardan geçerek okyanuslara açıldı. Bunu 16 Kasım 1978'de sosyal emperyalist savaş filosunun iki gemisinin Dolmabahçe önlerinde demir atması izledi. Ardından Amerikan savaş gemisi İzmir'de gövde gösterisi yaptı. Artık kapılar açık ve emperyalist savaş gemileri sık sık limanlarımızda görünüyordu. 25 Şubat 1979 da bu sefer Sovyet savaş gemisi MİNSK Karadenizden boğazlara indi ve

(Devamı 3. Sayfada)

'IMF koşulları'nın uygulanması ve Reformist Demagoji

Yeni zamların ve «Ekonomik Önlem Paketi»nin açıklanması ülkemizdeki komprador-feodal ekonominin ve egemen sınıfların emperyalizme bağımlılığını, onun uzantısı olduğunu bir kez daha gösterdi.

CHP reformistleri bir yandan esas işlevlerini unutturmaya çalışırken, bir yandan da anti-emperyalist pozlarda ortalıkta boy göstermeye, emekçi halkı anti-emperyalist demagojilerle aldatmaya çalışıyorlardı. Ecevit TV ekranlarında ve günlük basındaki kalemleri aracılığıyla «IMF'nin koşullarına boyun eğmeyeceğiz» söylüyor ve Türkiye'nin kendi olanakları ile kalkınabileceğini ve zor günlerin atlatabileceğini belirtiyor-du.

Kendi olanaklarına dayanmanın ve «özveri»nin ne anlama geldiği son zamlarla ve «Ekonomik Önlem Paketi» ile şimdi daha iyi anlaşılıyor. Bir bunun üzerinde ayrıca durmayacağız esas üzerinde durmak istediğimiz konu, son «Ekonomik Önlemler»in aslında emperyalist direktiflerin ve «IMF Koşulları»nın uygulanmasından başka bir şey olmadığıdır.

Emperyalistlerin kredi kurumu IMF, «taze para» verebilmek için, KİT ürünlerine yüksek oranlı zam yapılmasını istiyordu. KİT ürünlerine yapılan yüksek oranlı zamlar emperyalistlerin ve IMF'nin bu «koşulları» yerine getirilmiş olmaktadır.

IMF, kamu kuruluşlarına alınacak personel sayısının kısıtlanmasını istiyordu. Ecevit Hükümeti bunu fazlasıyla yerine getiriyordu. Öncelikle, 1979 Programında ve Bütçe'de yer aldığı gibi, kamu sektörüne alınacak personel sayısı %2 ile sınırlanmıştı. Buna ek olarak KİT'lerden yüzlerce işçi çıkarılmaya devam edilmektedir.

IMF, dış satım döviz girdile-

(Devamı 3. Sayfada)

Okuyucularımıza

142. Sayıdan beri Gazetemizin baskısını yapan İzmir Ticaret Matbaasının, artık basıyı sürdürmeyeceğini bildirmesi üzerine, Gazetemiz bu sayıdan itibaren tipo baskıya geçiyor.

Baskı süresinin uzunluğundan dolayı da, en kısa zamanda okuyucularımızın eline ulaşmak için Gazetemizi 4 sayfa olarak çıkarmak zorunda kalıyoruz.

HALKIN KURTULUŞU, her türlü engeli aşarak yayını- nı aralıksız olarak sürdürmeye çalışacaktır.

Grevler işçi sınıfının savaş okullarıdır

● FAŞİSTLERİN, SOSYAL-FAŞİSTLERİN VB. İŞÇİLERİ GREVE TEŞVİK EDEREK, DAHASI, GREVE GÖTÜRE-REK GÜÇ TOPLAYACAGINI İDDİA EDENLER, EĞER GREVLERİN NE OLDUĞUNU, GREVİN İŞÇİ SINIFI İÇİN NE ANLAMA GELDİĞİNİ BİLMEYEN MARKSİZM CAHİLLERİ DEĞİLSE, BURJUVAZİNİN HİZMETİNE KOŞULMUŞ GREV KIRICILARIDIR.

● İŞÇİLERİ GREVE GÖTÜREREK, BU EYLEMDEN DO-LAYI İŞÇİ SINIFI İÇİNDE GÜÇ TOPLAMAYI AMAÇ-LAYAN BİR SİYASİ HAREKET, HER ŞEYDEN ÖNCE O GREVİN AMAÇLARINA VARMASINI SAĞLAMALIDIR Kİ, İŞÇİ SINIFININ GÖZÜNDE PRESTİJİ YÜKSELSİN, GÜÇ TOPLAYABİLSİN. EĞER İŞÇİLERİ GREVE GÖTÜREN-LER, GREVİN NEDENLERİNİ ORTADAN KALDIRMADAN GREVE SON VERİLERSE, AÇIKTIR Kİ, DEĞİL GÜÇ TOPLAMAK VAR OLAN GÜÇLERİNİ DE KAYBEDERLER.

Artık patronların masraf ederek grev kırıncıları tutmalarına, siyasi polislin işçiler arasında muhbir ve provokatörler sokmasına gerek kalmadı. Burjuvazinin, işçi sınıfı içindeki uzantısı her soy-dan reformcu, revizyonist, oportünist grev kırıncılığına soyundu.

T'K'P'den, TIKP'e, CHP'den, DHB, DY vb. kadar her soydan burjuva, küçük-burjuva siyasi akım ve sendikacılar, şimdiye ka-dar el altından yürüttükleri grev kırıcı faaliyetleri, hakim sınıfla-rın buhranı derinleştikçe gizlenemez oldu. Açıkta açığa grevlere, direnişlere karşı çıkmaya, işçi sınıfının mücadelesini karalamaya başladılar.

CHP, DHB ve DY gibileri, CHP hükümet olalı beri işçi sınıfı içindeki bütün «devrimci» eylemleri işçilere: «Aman uslu durun, bu demokrat, ilerici hükümeti yıpratırsanız MC gelir. Ama faşist-ler sizi greve teşvik ediyor, kanmayın, sizi oyuna getirecekler» vazılarını vermekte ve üstelik bunları da utanmadan devrimcilik adına yapmaktadırlar.

TIKP —Aydınlık sosyal— faşistleri, grevlere daha azgınca sal-dırmakta, grevleri T.K.P.'nin kışkırttığını, grevlerin «milli ekono-miyi» zayıflatıldığını iddia etmekte; daha da ileri giderek haklarını almak için patronlara karşı direnen işçileri «maceracılıkla» suç-lamaktadırlar.

Sahte TKP ise, sendikaların başında bulunma konumundan da yararlanarak, sadece sözle grevlere karşı çıkmakla kalmamakla, Kale Kilit'te olduğu gibi direnen işçileri direnişten vazgeçirerek, sıkıyönetim kuvvetlerine teslim etmekte, işçileri teslim olmaya kandırmadığına işe, direnişleri, grevleri yolundan çıkararak, yoz-laştırarak,—daha uzun bir vadede de olsa— kırmaya çalışmak-tadır.

Bu sözde devrimci akımlar, grevlere karşı çıkmakta, farklı gerekçelere dayanıyor gibi görünmekle birlikte, sorunun özünde, işçi sınıfına karşı patronların safında yer tutmakta birleşmekte-dirler. Çünkü, patronların da işçilerden talebi, bu grev kırıncılarının aynıdır: işçilerin greve gitmemesi, kışkırtıcıların oyunlarına gel-meden çalışmaları!

Bu yüzüne «işçi dostu» maskesi geçirmiş, kendisine «devrim-ci» etiketi yapıştırmış işçi düşmanlarının, patron-hükümet-sendika ağası «büsbütün», açık bir işbirliği içinde, işçi sınıfı ve emekçi halka karşı bir cephe kurup, onları bu zulüm ve sömürü düzenini kurtarmak için fedakârlığa çağırdığı bir dönemde, üç-dört koldan grev kırıncılığına soyunması bir raslantı mıdır? Elbette ki hayır. Tersine, bunların böyle bir faaliyet içine girmesi, daha doğrusu zaten eskiden beri, ama gizli-kepekli sürdürdükleri bu faaliyeti, arsızlığı iyice ele alarak açıkça ve eskisinden daha yoğun olarak sürdürmek zorunda kalışları, burjuvazinin işçi sınıfı içindeki uzan-tıları olmalarının, onların ajanları olmalarının zorunlu bir sonu-cudur.

Bunun birinci nedeni, egemen sınıfların içinde bulundukları «deva bulmaz» buhranları, işçiler, bütün burjuva mihraklardan gelen, «memleket batıyor, emekçiler fedakârlık etmelidir. vb.» çağ-ırılara, sıkıyönetim ve yarattığı terör ortamına rağmen, dahası ya-salara rağmen haklarını almak için direnme eğilimi göstermekte, komprador-feodal ekonomiyi kurtarma çağrısını reddetmektedir. Son 15 gün içinde ekonomik taleplerden kalkan, sıkıyönetim ve yasalara rağmen gerçekleştirilen Lassa, Kale Kilit ve Profilo dire-nişleri ve diğer fabrikalardaki bu doğrultudaki gelişmeler, bu burjuva ajanlarına «ihtiyatı elden bırakırmaktadırlar.

Bunların grev düşmanlığının ikinci nedeni ise, bizzat grevlerin işçi sınıfı mücadelesi içindeki yerinden ve grevlerin taşıdığı özel-liklerden gelmektedir. Korkularının nedenini daha iyi anlayabil-mek için grevlerin işçi sınıfının mücadelesi bakımından ne anlama geldiğini kısaca gözden geçirelim:

İŞÇİ SINIFININ BURJUVAZİYE KARŞI MÜCADELESİNİN BİR ARACI OLARAK GREV NEDİR?

Grevler, işçi sınıfı bir sınıf olarak ortaya çıktığı günden bu yana, burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadelenin en temel araçla-rından biri olagelmıştır. İşçi sınıfı tarihi boyunca grevler, işçilerin burjuvaziye karşı kesin savaşa hazırladıkları «savaş okulları» olmuşlardır. Bu nedenle de Marksistler, her zaman grevleri, mü-cadelenin bir göstergesi saymışlardır.

İşçiler, ilk, ama mücadelenin ilerlemesi bakımından son de-rece büyük öneme sahip birleşme ve dayanışma bilincine ancak grevler sayesinde ulaşmışlardır. Eğer işçiler, burjuvazinin zulmü ve sömürüsü karşısında birleşip direnmeselerdi, sosyal konum ba-kımından ortaçağ kölelerinden farkısız olurlardı: «Fakat taleplerini birlikte ortaya koydukları ve para torbalarına boyun eğmeyi red-dettikleri zaman kölelikten çıkmış olurlar.» (Lenin)

Patronlar, işlerin yolunda gittiği, işçilerin uysal uysal çalış-tığı zamanlarda «baba» pozlarında ortaklık dolayısı, işçilerini dü-şünen, onların sorunlarıyla ilgilenen birisi gibi davranırlar. Sen-dika ağaları da aynen patronlar gibi, işçilerle «ilgilendir», işçilerin sıkıyetlerini «dinler», «yalancı pehlivan» misali ortaklık dolayısı, patron aleyhine «ater-tutara» işçilerin haklarını savunmak için ne büyük çabalar sarfettiğini anlatmakla bitiremez. Ama iş gelip gre-ve dayanınca bütün maskeler düşer. Patron «baba» pozunu terk ederek, dişlerini gösterir. Sendika ağalarının ise, kabadayılığı bir-den bire biter. İşçileri yatıştırmaya, el altından da patronla an-laşmaya bakar. Grev uzayıp, işçiler direnmeye devam ederse, açık-ça patronun safına geçerek, işçileri, yasalara, sendikaların kendile-rini desteklemeyeceği ile tehdit etmeye başlar. Kimlerin gerçek dostlar, kimlerin sahte dostlar olduğu en iyi işçiler tarafından bile görülecek kadar açığa çıkar.

Grevin başlamasıyla birlikte, işçilerde de büyük bir değişiklik olur. Normal zamanlarda, patronlara ses çıkaramayan, taleplerini dile getiremeyen, zulme ve sömürüye uysalca boyun eğen işçiler, ortak düşmanlarına karşı birleşirler. Patronlara birer birer söyle-mek isteyip de söyleyemediklerini şimdi hep bir ağızdan yüksek sesle söylemeye başlarlar. Bir de bakarlarsa ki sıraladıkları istekler sadece kendi fabrikalarındaki işçilerin değil, hatta sadece kendi iş kollarındaki işçilerin değil, bütün ülkedeki işçilerin talepleridir. İşte bu ortak taleplerin farkına varan işçiler, kendi sınıf kardeş-leleriyle birleşmeye yönelirler.

«Dahası her grev, işçilerin gözlerini sadece kapitalistlerin de-ğil, hükümetin ve yasaların niteliği konusunda da açar» (Lenin). Normal zamanlarda sınıflarüstü bir konumu muhafaza etmeye ça-lışan hükümet, grevler karşısında «düzeni, disiplini, milli ekono-miyi vb.» dahası, «ülkenin bütünlüğünü ve birliğini» korumak gerekçesiyle işçilerin karşısına dikilir. Bütün «suçları» emekleri-nin karşılığını istemek olan işçileri «suçlu sandalyesine» oturtur. O güne kadar herkese eşit uygulandığı iddia edilen yasalar, gö-rülür ki, sadece burjuvaziyi korumak, sömürü ve zulmü devam ettirmek için yapılmıştır. Özgürlük, adalet, eşitlik gibi şeylerin kapitalist düzende işçiler için, özgürlük, adalet, eşitlik olmadığı ortaya çıkar. «İşçiler, yasaların yalnız zengilerin çıkarına yapıldı-ğını, hükümet görevlerinin bu çıkarları koruduğunu, emekçi halk-ın susturulduğunu, ihtiyaçlarını belirtmesine izin verilmediğini, işçi sınıfının, grev hakkını, işçi gazeteleri yayınlama hakkını, yasa çıkarma ve bunlara uyulmasını denetleyen-ulusal meclise katılma hakkını kazanması gerektiğini anlamaya başlar.» (Lenin, Sendi-kalar Üzerine, s. 164)

İşçilerin kapitalizme karşı direnmelerinin bir ifadesi olan grevler, yalnızca, işçi sınıfının burjuvazi ve hükümet karşısında sosyal konumlarını açığa çıkartmak, işçi sınıfı içindeki sendika ağası-vb. burjuva uşaklarını deşifre etmekle kalmaz, aynı zaman-da, devrimci ajitasyonun etkisini artırıcı ve sosyalizm düşüncesini yayılmasını hızlandırıcı bir ortamı da yaratır. Konuya ilişkin olarak, Lenin şöyle diyor: «Her grev, çok güçlü biçimde, sosya-lizm düşüncelerini, tüm işçi sınıfının sermayenin baskısından kurtul-uş mücadelesinin düşüncelerini işçilerin aklına getirir. Büyük bir grevde önce, belli bir fabrikanın, belli bir sanayi dalının ya da belli bir kentlin işçilerinin sosyalizm hakkında hemen hiçbir şey bilmedikleri ve pek az düşündükleri, fakat grevden sonra bun-lar arasında çalışma gruplarının ve derneklerin çok daha fazla yaygınlaştığı ve gittikçe daha çok işçinin sosyalist olduğu sık sık görülmüştür.» (Lenin, Sendikalar Üzerine, s. 165)

İşte grevlerin sosyal savaş bakımından yukarıda belirtildiği-miz özelliklerinden dolayıdır ki, burjuvazi ve onun işçi sınıfı içi-nde her türden uşakları grevlerden korkuya kapılırlar. Bizim opor-tünist, revizyonist, reformcu sözde sınıf sendikacılarımızın elbir-liği ile grev kırıncılığına soyunmalarının nedeni de bu korkudan başka bir şey değildir.

FAŞİSTLER, SOSYAL-FAŞİSTLER, GERİCİLER GREVLERLE GÜÇ TOPLAYABİLİR Mİ?

Her soydan grev kırıncısı, grevleri karşı çıkarken son derece saçma bir gerekçe öne sürmektedir. Bunlardan CHP, T'K'P, DHB ve DY gibileri, bugün grevleri faşistlerin kışkırttığını, bunu da «ilerici» CHP hükümetini yıpratmak değil tabanlarını topla-mak ve işçiler arasındakı prestijlerini artırmak için yaptıklarını söylerken, TIKP sosyal-faşistleri de grevleri sahte TKP'nin kışkırt-tığını, amacının da, bir yandan kargaşalık çıkararak «milli ekono-miyi» tahrip etmek, diğer yandan da işçi sınıfı içinde güç topla-mak (1) olduğunu söylüyorlar.

Halkın Kurtuluşu, daha önceki sayılarında, CHP hükümeti-nin yıpratılması, milli ekonomi, kargaşalık vb. gibi zırvaların neye hizmet ettiğini sergilemişti. Bu nedenle biz bu yazımızın sınırları içinde sadece konumuzu ilgilendiren yanına, faşistlerin, sosyal-faşistlerin, gericilerin grev kışkırtarak işçi sınıfı içinde güç toplayıp toplayamayacağı ile ilgili yanına değineceğiz.

Faşistlerin, sosyal-faşistlerin vb. işçileri greve teşvik ederek, dahası, greve götürerek güç toplayacağını iddia edenler, eğer, grev-lerin ne olduğunu, grevin işçi sınıfı için ne anlama geldiğini bil-meyen Marksizm cahilleri değilse, burjuvazinin hizmetine koşu-lmuş grev kırıncılarıdır.

Bu neden böyledir?

İşçileri greve götürerek, bu eylemden dolayı işçi sınıfı içinde güç toplamayı amaçlayan bir siyasi hareket, her şeyden önce, o grevin amaçlarına varmasını sağlamalıdır ki, işçi sınıfının gözün-da prestij yükselsin, güç toplayabilsin. Eğer işçileri greve götür-enler, grevin nedenlerini ortadan kaldırmadan greve son verilerse, açıktır ki, değil güç toplamak, var olan güçlerini de kaybederler.

Hal böyle olunca, grevleri teşvik ederek, faşistlerin, sosyal-faşistlerin vb. güç toplayacağını iddia etmekten-iki sonuç çıkar: Ya bu yolunu seçmiş sözde işçi sınıfı yanlısı akımlar, faşistler ve sosyal-faşistlerin işçi sınıfının ekonomik mücadelesine önder-lik edebileceğini ve onu başarıya ulaştırabileceğini iddia etmekte-dirler. Ya da işçi sınıfını ne yaptığını bilmeyen bir cahiller sürüsü olarak görmeğe dirler.

Oysa açıktır ki, hiçbir sendika ağasının, hiçbir faşistin (is-terse sosyal-faşist olsun) işçi sınıfının ekonomik mücadelesine önderlik etmesi ve onu başarıya ulaştırması mümkün değildir. Bir de buna, yukarıda kısaca da belirtilen grevin kendine has özel-likleri eklenince değil faşistlerin, sosyal-faşistlerin grev kışkırtma-sı ondan köşe bucak kaçması gerekir. Zaten bugün olan da bu-dur. Faşistler, sosyal-faşistler, işçi tabanının hoşnutsuzluğunu bas-tırmak için grevden, direnişten söz etmektedirler; ama onlar hiç-bir zaman grev ve direnişe gitmemektedirler. İşçilerden gelen bas-kiyi göğüslemeyince ve işçiler onlara rağmen greve yönelince de, ilk fırsatta grevleri kırmakta tereddüt etmemektedirler. He-men her grevde de, başta burjuvaziye yönelik olarak başlayan grev ve direnişler, sendika ağalarının patronların yanında saf tuttuğu-nun ortaya çıkmasıyla birlikte, sendika ağalarına da yönelen bir eylem olmaktadır.

Eğer bugün faşistler, sosyal-faşistler, hâlâ işçi sınıfı içinde bir etkinliğe sahipse, hâlâ yüzlerinde bir «işçi dostu» maskesiyle dolaşabiliyorlarsa, bu, işçileri grevlere teşvik ederek, işçi sınıfı içinde güç toplaymalarından değil, tersine, grevleri daha başından bastırabilmelerinden ve bu karşı-devrimci eylemlerinde, kendisine «sosyalist» diyen gönüllü grev kırıcı müttafiklere sahip olma-larından.

Biz dün söyledik, bugün de söylüyoruz: Biz işçi sınıfının men-faatlerinin savunulması temelinden kalkan bütün grevleri destek-liyoruz: İsterse bunu, faşistler, sosyal-faşistler vb. kendi gizli a-

maçları için kışkırtsın. Ve diyoruz ki, her soydan sendika ağası, da-ha baştan işçilerin, kendi gizdikleri sınırları aştığı andan itiba-ren burjuvazinin ve hükümetin kollarına atılacak, gerçek kimlik-lerini herkesin anlayabileceği kadar açık bir biçimde ortaya koya-lardır. Bu grev ve direnişlerin sonuçları ise, değil faşistlerin ve sosyal-faşistlerin işçi sınıfı içinde güç toplamaları, felâketleri ola-caktır.

Hangi soydan olursa olsun, sendika ağalarına gelince, onların patronlar kadar bile bir grev kışkırtma serbestisi yoktur. Çünkü onların esas görevi, işçi sınıfını yatıştırmaktır ve bu görevlerini «başarıyla» yaptıkları ölçüde varlıklarını sürdürülebilirler. Çünkü her grev, sendika ağalarının gizdiği sınırları aşma eğilimi taşıya-cak ve sendika ağalarını patron ve hükümetle açık işbirliğine zor-layacaktır. Bu da onların gerçek kimliklerinin deşifre olması ve sonları değilse bile sonlarının başlangıcı olacaktır.

Peki, gericilerin, faşistlerin, burjuvazinin grevleri kışkırttığı istisnai durumlar hiç olmaz mı? Elbette olur. Örneğin, burjuvazi, sendikaları maddi olarak çöktürmek istediğinde ve kendisi için durumun yeterince elverişli olduğunda grevleri kışkırtabilir. Ya da aşırı üretim halinde elindeki stokları eritmek için, işçilere faz-ladan ücret ödemek için. vb. durumlarda, grevleri kışkırtabilir. (MESS grevinde olduğu gibi) Ama burjuvazi böyle bir kışkırtma-dan, burjuvazi ve sendika ağaları lehine işçi sınıfı içinde güç to-playacaklarını bekleyecek kadar aptal değildir. Tersine bu kışkırt-mayı yaparken, gerek burjuvazi, gerekse onun uzantısı sendika ağaları, işçilerin derin nefretini kazanmayı göze alarak yapar. Ve bu durum açıktır ki, işçilerin burjuvaziye, sendika ağalarına ve onların sosyal düzenlerine karşı kinlerinin daha çok arttığı bir ortam yaratır.

Kısaca şunu söyleyebiliriz: Burjuvazi ve onun işçi sınıfı içi-ndeki uzantısı faşist, revizyonist, reformcu her soydan sendika ağa-sı, hangi gizli niyetle olursa olsun kışkırtıcıları her grev, onların işçi sınıfı içinde teşhir olmalarıyla, güç toplama değil, güç kay-betmesiyle sonuçlanacaktır. Bugüne kadar hep böyle olmuştur; bundan sonra da böyle olacaktır.

BUGÜNKÜ KOŞULLARDA FAŞİSTLER VE SOSYAL-FAŞİSTLER GREV KİŞKİRTİCİLİĞİ YAPABİLİRLER Mİ?

Bu soruya tek bir kelimeyle cevap verilebilir: HAYIR!

Neden grev kışkırtıcılığı yapamazlar:

Birincisi, kendi sınıf konumlarından dolayı yapamazlar: Çün-kü, bugün hakim sınıflar, ağır bir bunalım içindedirler. Ve elle-rindeki bütün olanaklarla bunalımın yükünü başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıfların sırtına yıkmaya çalışmaktadırlar. Bu-nun için de emekçi sınıfları, komprador-feodal ekonomiyi kurtar-mak için fedakârlığa çağırılmaktadır. Bu durumda grevler, fe-dakârlık çağırısını reddetmekten başka hiçbir anlamla gelmeyecek-tir. Hakim sınıfların işçi sınıfı içindeki ajanlarından başka bir şey olmayan faşist, sosyal-faşist sendika ağalarının hakim sınıflara zıt bir politika izleyerek işçileri greve teşvik etmesi beklenebilir mi? Elbette ki hayır! Her soydan grev kırıcı takımının iddiasının gerçek olabilmesi için ya bu sendika ağası faşist ve sosyal-faşist-lerin, burjuvaziye başkaldırmış, kendi kişisel çıkarları ve sendi-kaların başında kalmaktan başka hiçbir düşüncesi olmayan sınıfl-üstü varlıklar, ya da her nasılsa sendikaların başına gelmiş ne yaptığını bilmezler olması gerekir ki, her iki varsayım da anti-Marksisttir. Ve buna, mücadelenin bugünkü geldiği yerde işçilerin kafasını karıştırarak burjuvaziye yemin etmiş grev kırıncılardan başka hiçbir aklı başında insan inanmaz.

İkincisi, ise, grevlerin işçi sınıfı mücadelesi açısından taşıdığı önem ve fonksiyonundan gelmektedir. Her grevin işçi sınıfı için bir «savaş okulu» görevi gördüğü gerçeği ve grevlerin işçi sınıfı-nın dostları ve düşmanlarının tam bir ayıracı, dahası, burjuvaziye ve onun temsil ettiği sosyal düzene isyanın bir ifadesi olması ger-çeği ki, ülkemizdeki sendika ağaları bunu sadece teorik olarak değil, son 15 yıllık yoğun sendikal eylem döneminde kendi öz tecrübeleriyle de bilmektedirler.

15-16 Haziran, DGM Direnişi, MESS grevi vb. büyük grev ve direnişlere baktığımızda, sendika ağaları —özellikle sosyal-faşist sendika ağaları— her üç eylemde, daha eylemin en yüksek noktasında burjuvaziye teslim olmuşlar, kendi oyunları ile kira-madıkları bu güçlü eylemleri, burjuvazi ve onun hükümetine kır-dırmışlardır. Ve her üç eylemde de sosyal-faşist sendika ağalarının «ilpliliği» pazara çıkarmaktan başka kendilerine bir yarar sağla-mamıştır. Tersine, bütün işçiler bu ağa takımının ne mal olduğunu görmüş, bu eylemlerden sonra, birçok işyerinde sendika ağalarına karşı yoğun tepkiler gelmiş, birçok işyerinde sendika ağalarına sendika ağalarının sendikalarından ayrılmıştır. Eğer bugün DİSK'e, özellikle sosyal-faşist sendika ağalarına geniş işçi yığınları içinde bir tepki varsa, bu tepkide kuşkusuz en büyük pay, bu üç önemli eylemde sosyal-faşist sendika ağalarının sahte devrimciliklerinin deşifre olmasındandır.

Bugün genel olarak ülkemiz işçi sınıfı sendikal eylemi açısın-dan bakıldığında, az çok bu eylemlerle ilgilenen herkes şu gerçeği görebilir. Bugün hemen hiçbir işyeri yoktur ki, bir grev sonra-sında kışkırtıcılar çıkmasın; sendika değiştirmek, en azından mev-cut ağaları değiştirmek için yoğun bir mücadele başlamasın.

Grevlerin kendileri için bu derece tehlikeli olduğu ortaday-ken, bu faşist ve sosyal-faşist sendika ağası takımı burunun ucu-nu görmeyen maceracı mıdır ki grev kışkırtıcılığına kalkışsın? Yoksa bunlar bunca tecrübeden, sonra grev kışkırtacak kadar burjuvazinin kendine verdiği görevleri unutan amatörler midir? El-bette ikisi de değil. Ve grev kışkırtmak bir yana, özellikle şu gün-lerde çıkması muhtemel grevleri ezmenin yollarını düşünmektedir-ler. Nitekim, son Lassa, Kale Kilit ve Profilo direnişleri bizzat sosyal-faşist sendika ağaları tarafından kırılmıştır. Ve yenilerini kırmak için de hazırlanmaktadır.

İŞÇİ SINIFINA YAPILABİLECEK EN BÜYÜK İHANET, GREV KIRICILIGIDIR

Bugün grev kırıncılığına soyunanlar, öylesine sıkışmışlardır ki kendi karşı-devrimci faaliyetlerine gerekçe olarak, faşistlerin ve sosyal-faşistlerin grevleri kışkırttığı gibi saçma bir gerekçeyle sarılmak zorunda kalmışlardır. Bunun anlamı ise —grevlerin işçi sınıfı mücadelesi açısından anlamı göz önüne alındığında— burjuvazinin mevcut sosyal düzeni yıkmak için proletaryaya «savaş okulları» açmasından başka bir şey değildir. Böylesine saçma gerekçelere sarılmaları, yaptıkları ihanetin büyüklüğünün farkında olmalarındandır. Çünkü, tarih boyunca grev kırıncıları, işçi sınıfı ve insanlığın ilerlemesinden yana olan herkes tarafından lanetlen-mişlerdir. Bugün de ülkemiz işçi sınıfı, tüm ilerici, demokrat kam-uoyu bu grev kırıcı takımını, işçi sınıfı düşmanı burjuva uşak-ları olarak lanetlemektedir.

Şimdi de

(Baştafı 1. Sayfada)

pasifik donanmasına katılmak üzere hareket etti. Şimdi de İngiliz Kraliyet Donanmasının sa vas gemileri İstanbul'da «iyi ni yet» gösterisi yapıyor.

Amerikan emperyalistlerinin savaş filosu 6. Filonun, yükselen gençlik ve halk hareketi ile Tür kiye karasularından defolup git mesinden 10 yıl sonra, egemen sınıfların ve Ecevit'in çağrıları ile yeniden emperyalist akbaba ların savaş gemileri yurdumuz da cirit atmaktadır.

Ülkemiz kaynaklarını yağma lamak için birbirine yarışan em peryalistler ve sosyal - emperya listler «orta doğuda stratejik önemdeki köprübaşı» dedikleri ülkemizi «ziyaret» ederken, ül kemiz üzerindeki etkilerini artır mayı ve soygunlarını yoğunlaş tırmayı hedeflemektedirler.

Emperyalistler ve egemen sı nıflar sömürlerine çocukları da alet etmekte, çocukların «mutluluğu için» yüzbinlerce millik yolları katederek Çocuk ları «eglendirmiş» programları

düzenlemektedirler. 1979'u U luslar Arası Çocuk Yılı ilan eden emperyalistler ve onların her ül kedeki uşakları, attıkları bomba larla, sıktıkları kurşunlarla ve soy kırmırlarla çocuklara karşı giriştikleri katliamları gizlemeye çalışmaktadırlar. Onların nasıl çocuk ve insan haklarının savu nucusu olduklarını, Vietnam'ın, Laos'un, Eritre'nin, Filistin'in ve daha birçok ülkenin çocukları yaşayarak tanıdılar.

Ülkemiz kapılarının emperya listlere ardına kadar açılmasına hiçbir itirazı olmayan faşistler, revizyonistler ve reformistler ne MİNSK adlı Sovyet savaş gemi sinin boğazlardan geçmesine, ne de İngiliz savaş gemilerinin İstanbul'da demirlemesine karşı çıkmadılar. Tersine onlar emperyalist ağababalarının gelişi ni alkışlarla karşıladılar. İngiliz lerin kimsesiz çocukları enlendir meye (!) geldiğini propaganda ettiler.

Egemen Sınıflar ülkemizin mil yonlarca çocuğunun gözlerine baka baka yalan söylerken, sağ lıklı büyümelerini ve okumaları nı engelledikleri 3milyon kim-

sesiz çocuğu nasıl tath kârlarına kurban ettiklerini gizlemeyi amaç lamaktadırlar. Çocuk dostu pozla rına bürünen kan içici vampirle rin şampanya partilerine çocuk lar yararına yapıldığı süsü ver meleri tıpkı peri masallarındaki iyilik meleği zengin kadınların çocukları okşamalarına benze mektedir.

Ecevit'in Halkçılığı ve onurlu dış politikası «bugün bütün çp laklığıyla ortadadır. Ecevit'in MC faşistlerinden farklı bir politika sı yoktur. Ecevit bütün emperya listleri ülkemize davet ederken «onurlu dış politika» izlediğini iddia edebilmektedir. CHP re formist hükümeti emperyalistle rin ve egemen sınıfların koltuk değneği olarak, ABD emperya listlerinin ülkemizdeki ekono mik, askeri ve siyasi hegemonya sını artırıyor, sosyal-emperyalist lerin ve diğer emperyalistlerin sömürsünün yoğunlaşmasına hizmet ediyor. Reformistler bü tün emperyalistlerin kapılarını ça lıp «yardım» dilenirken karşı şında ülkemizin kaynaklarını em peryalistlerin sömürsüne açıyor lar.

Sovyet sosyal-emperyalizminin uşaklığını yapan TKP, TİP, TSİP ve benzeri revizyonist a kımlar Sovyet savaş gemilerine selama dururken, keskin anti sov yetçi (!) Aydınlık revizyonistleri -de Amerikancı faşistlerle bera ber Amerika ve İngiliz savaş ge

milerini alkışlamaktadırlar. On lar Sovyet MİNSK gemisinin be ğazlardan geçmesi üzerine gün lerce sahte yaygaralar koparır ken İngiliz savaş gemilerinin «ziyareti» hakkında bir tek kelime bile yazmadılar.

10 yıl önce Amerikan 6. Filo sunu protesto eden devrimcilerin üzerine saldıran Amerikan uşak larının, o günkü gençlik mücade lesinin önüne dikilerek mücade leyi önlemeye çalışan ve bugün Sovyet uşaklığında karar kılan revizyonistlerin, Çin sosyal-em peryalizminin ve batılı emperya lislerin uşaklığını yapan üç dün yacı revizyonistlerin halkın ve onun çıkarlarının düşmanı oldu ğu her gün daha fazla ortaya çık maktadır.

İşçi sınıfı ve emekçi halkın çı karlarının tek ve tutarlı savun u cusu proleter devrimcilerdir. Proleter devrimciler, 10 yıl ön ceki mücadelenin de mraşçıları olarak bütün emperyalistlerin ül kemizden defolup gitmesini eko nomik, askeri, diplomatik, siyasi hangi alanda olursa olsun em peryalistlerle (ve sosyal - emper yalistlerle) imzalanmış olan kö lelik anlaşmaları ve onlara ve rilmiş bütün imtiyazların kaldır ılmasını, ülkemiz toprakları üze rinde tek bir emperyalist askeri birlik ve üstün bırakılmamasını savunmakta ve bunun için mü cadele etmektedirler. Bu emekçi Türkiye halkının da isteğidir.

Düzeltilme

Gazetemizin 148. sayısının 4. sayfasında yayınlanan 'Seydişehir Alüminyum Fabrikasında Faşist ve Revizyonist Sendika Ağırlığına Karşı İşçi Sınıfının Mücadelesi Gelişiyor' başlıklı yazımızda bazı hatalı yorumlar ve ibareler yer almış tir.

Yukarıda adı geçen yazıdaki yanlış ve doğruları aşağıda yayınlıyoruz.

1. Yazının 1. sütunundaki '...revizyonist Alüminyum-İş yöneticileri' 'Maden-İş yöneticileri' olarak değiştirilecektir.
2. Yazının 2. sütununda ilk ara başlığın altında, 'Her iki sendika 1975'te rekabete girerek işyerinde yetki almaya çalış ırlar.' diye başlayan paragraf şöyle olacaktır: «Her iki sendika, 1975'te rekabete girerek işyerinde yetki almaya çalıştılar. Özgür Alüminyum-İş ile faşist Türk Metal-İş Sendikası yetki rekabeti için mücadeleye giriştiler. Özgür Alü minyum-İş Başkanının Maden-İş ikinci başkanlığı ile ödüllendi ren Kemal Türkler, bu yolla Özgür Alüminyum-İş'i yetki alması durumunda Maden-İş'e bağlamayı planladı. Fakat 1976 yılında fabrikada yetkiyi Türk Metal-İş Sendikası alınca, Öz gü r Alüminyum-İş'i yetkiyi yapmak için gönderdiği tüm revizyonistler Seydişehir'i terk ettiler. Aynı yıl içinde Özgür A lüminyum-İş sahte bir kongre ile Türk Metal-İş Sendikasına katılma kararı aldı ve böylece faşist Türk Metal-İş Sendikası Seydişehir'de tek yetkili sendika olarak kaldı.»
- 3.2. sütunun sonuncu paragrafında yer alan '...Umudu Maden-İş'te görerek onlara demogojilerinden etkilenen işçi lerin de katıldığı mitingde konuşan Maden-İş yetkilisi işçileri 'Maden-İş'ten istifaya ve Özgür Alüminyum-İş'e üye olmaya çağır dı.' ibaresinde geçen «Özgür Alüminyum-İş», «Maden-İş» olacaktır.
4. Yazının çeşitli yerlerinde geçen Özgür Alüminyum-İş' in revizyonist yöneticileri' 'Maden-İş'in revizyonist yöneticile ri' olacaktır.

Düzeltilir, özür dileriz.

IMF koşullarının

(Baştafı 1. Sayfada)

rinin artırılmasını istiyordu. 21 Mart akşamı açıklanan 'Ekono mik Önlem Paketi' IMF'nin bu isteğinin yerine getirilmesinden başka bir şey değildi.

IMF'nin bir isteği de Merkez Bankası tarafından kamu kesimi ne açılan kredilerin daraltılması idi. Bugün gerçek durum buna uygun olarak planlanmıştır, kte diler dondurulmaktadır.

IMF, toplu sözleşmelerden a gırı ücret istemlerinin önüne ge çilmesini istiyordu. Ecevit Hükü meti bugün sadece bu isteği uy gulamakla kalmıyor, aynı zaman da silahların gölgesinde bütün toplu sözleşmeleri bir formalite nin yerine getirilmesi olarak ba kıyor, grevleri yasaklıyor, her türden sendika ağasının yardımı ile 'Toplumsal Anlaşma'yı yay-

anlatırmaya çalışıyor.

IMF'nin bir isteği de yabancı sermaye yatırımlarının hızlandırılması için özendirici önlemler alınması idi. CHP reformistleri iktidara geldikleri günden beri bu politikayı uyguluyorlar zaten. Son olarak açıklanan 'Ekono mik Önlem Paketi' ise tamamen bu politikanın ışığında hazırlan mıştır.

Şimdi IMF isteklerinden geri ye sadece Türk Lirasının yeni den devalüe edilmesi kalmıştır. Bu istek de zaten parça parça uygulanmakta ve yeni ve toplu bir devalüasyon yapılması için siyasi koşulların uygunluğu bek lenmektedir.

İşte CHP reformistlerinin an ti - emperyalistliğinin ve «onurlu dış politika»larının anlamı bu dur.

İşçi sınıfı

(Baştafı 4 Sayfada)

naıl ve Çerkezköy Profilo.

İşçi sınıfı sınıf kardeşlerinin pespeşe sokağa atılmasına sessiz kalamaz. İşçi sınıfı ve emekçi halk kitleleri kapitalistler yararına fedakârlık yapamaz. İşçi sınıfı sendika ağala rının işçi düşmanı yüzünü hergün görmektedir. İşçilerden fedakârlık yapmalarını isteyen ve işçiler adına fedakârlık yapılacağına dair egemen sınıflara teminat veren TÜRK-İŞ'li, DİSK'li sendika ağalarının demogojilerine inanmanın ve onla ra uymanın zulmü ve aşlığı peşinen kabul etmek olduğunu işçiler her yeni örnekle görmektedirler.

Egemen sınıflar ve komprador-feodal düzen yararına fedakârlık yapmak, işçi sınıfının görevi olamaz. Tersine işçi sınıfı bu düzenin en kararlı düşmanıdır ve onu yerle bir et me nöbrevi vardır.

BASIZI 15 Mart 1979

Demirel'e saldırı: MHP'ye iyilik

Doğu Perinçek

SAHTE solcu güdülerin etkişi altında kalan «işçi kışkırtıcı» bir grup, 12 Mart günü Akhisar'da Demirel'i dinlemeye gelenleri ve araba konvoyunu «Salıncın faşistleri» diye balarak taş atıyorlar. Bu arada bir polisi de alından vurarak öldürüyorlar.

«Faşizme karşı» bu kadar muazzam bir sa vagen verilebilir! Sahne solcu çetelerin şefleri, Demirel'i dinleyen kişiyi ve araba konvoyunu taşıyan «militanlar» hakkında birer madalya verilecektir. Fakat bu «militanlar» esas madalyayı Türkiye hakettir. Bu müthiş «anti-faşist» eylem, en çok MHP'yi sevdi.

Akhisar'daki olayın öğrettiği şudur: Sahne solcu çeteler hale getirmeden, ne MHP' ye karşı başarılı bir mücadele verilebilir, ne de Sovyetler Birliği'nin emperyalist emellerine set çekilebilir.

Valancının mumu...

12 Mart 1979 günü Manisa Akhisar'da AP mitinginden sonra anti-faşist güçler tarafından düzenlenen 12 Mart'ı protesto gösterisi bazı burjuva gazeteleri tarafından çarpıtıla rak «AP konvoyuna saldırıldığı» şeklinde verildi.

Aynı gün açıklama yapan Akhisar savcısı olayın Demirel ve AP'yle ilişkili olmadığını, göstericilerin 12 Mart'ı protesto ettiklerini belirtti.

Aydınlık gazetesi, olayı «Demirel'e saldırı», «AP konvo yuna saldırıldı» manşetleri ile vermekle yetinmiştir. 15 Mart tarihli Aydınlık gazetesinde «Büyük Şef» Doğu Perinçek «De mirel'e saldırı MHP'ye iyilik» başlığıyla kaleme aldığı yazı da bu olayı anti-faşist mücadeleye ve anti-faşist güçlere sal dırıcı bir basamak olarak kullandı.

16 Mart 1979 günü Milliyet gazetesinde yayınlanan bir demecinde AP genel başkan yardımcısı Barlas Küntay «Akhi sarda çıkan olayların AP'ye yönelik olmadığını» belirtiyordu. Şimdi sormak gerekir: Yalan ve demagoji Üstadi D. Pe rinçek Türkiye'den bir madalya hak etmedi mi?

Ecevit ve Allende

(Baştafı 1. Sayfada)

tatörtük sopası ile tehdit etmek için bu benzetme ye başvurmuştur.

Demirel böyle bir benzetmeye, kasıtlı olarak Türkiye halkını, emekçi halkın devrimci-demokra tik mücadelesini tehdit etmek için başvurmasına rağmen, bazı küçük-burjuva sol hareketler Ecevit ile Allende arasında bir paralellik kurmakta, ve bu paralellikten kalkarak CHP Hükümetinin destek lenmesi gerektiğinin teorisini yapmaktadırlar. Bu durum da onları, komprador-feodal yapıyı ve onun bütün militarist ve bürokratik kurumlarını destek lemeye daha çok itmektedir. Böylece de yanlış hedefler göstererek emekçi halkın bilincini çarpıt maktadırlar.

Bunun böyle olmadığını görebilmek için hiç uzağa gitmeye gerek yoktur. CHP reformist Hükümetinin izlediği politikaya ve onun esas işlevine bakmak, bunu kavramak için yetecek de artacaktır bile.

Şunu tekrar tekrar vurgulamakta yarar var ki, her şeyden önce Allende, küçük-burjuva reformist bir hareketin yürütücüsüyü ve burjuva dev letin demokratik biçimine dayanmıştı. Sözde bu devlete dayanarak emperyalizme ve iç gerici sı nıflara darbe vurup onları tasfiye edecekti. Ece vit'in ise sözde bile böyle bir çabası ve amacı yok tur. O, emperyalizme, komprador burjuvaziye ve toprak ağalarına dayanıyor, faşist-feodal diktatör lüğü yaşatmaya çalışıyor. Bugünkü CHP reformist Hükümet egemen sınıfların ve faşist diktatörlüğün koltuk değneğidir ve buhranı halkın sırtına bindir menin ve emekçi halkın mücadelesinin pasifize e dilmesinin bir aracıdır.

Bu bakımdan Ecevit ile Allende arasında, da yandıkları ve temsil ettikleri sınıflar bakımından bir benzerlik kurmak, gerçeği tersyüz etmek demek tir.

Fakat bütün bu farklılıklarına rağmen, Ecevit ve Allende, son tahlilde burjuva devletine dayana rak faşizme karşı sözde savaş açılabilceği yo lunda hayaller yaydıkları için, işçi ve köylü kitle lerini aldatmaya ve onların mücadelesini pasifize etmeye çalıştıkları için benzeşmektedirler.

Fakat burjuva devletine dayanarak faşizme karşı mücadele edilemeyeceği, sadece teorinin değil, aynı zamanda hayatın da doğruladığı ve her gün doğrulamakta olduğu bir gerçektir.

HALKIN KURTULUŞU

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

SAHİBİ: TEOMAN GÖRAL * SORUMLU YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: OSMAN TAŞ * YÖNETİM YERİ: 2. BEYLER 848. SOKAK NO: 90/213 KONAK-İZMİR * YAZIŞMA ADRESİ: TEOMAN GÖRAL PK: 71 KONAK-İZMİR * ABONE ŞARTLARI: YURT İÇİ: 6 AYLIK 125 TL, YIL LİK 250 TL, YURT DIŞI İKİ KATIDIR BASILDIĞI YER: UĞUR OFSET MATBAASI

Kızıldere-1972

Faşizm, döktüğü kanda boğulacaktır

30 Mart 1972, on yiğit halk evladının, on devrimci-yurtseverin, Mahir Çayan, Cihan Alptekin, Ömer Ayna, Safet Alp, Hüdal Arıkan, Nihat Yılmaz, Ertan Saruhan, S. Kâzım Özudoğru, Ahmet Atasoy ve Sabahattin Kurt'un faşist namulular altında başeğmeziğinin, direnişin destanını yazdıkları, faşist devletin militarist güçleri tarafından Kızıldere'de katledildikleri tarihtir.

Nice Kızıldere destanlarını, nice direnişleri bağrında taşıyan «1971 Hareketi» yenilgiye uğradı. Hareketin yiğit önderleri Kızıldere'de, Nurhaklarda, darağaçlarında, köşe başlarında halka ve devrime bağlılıklarını, öfke ve isyanlarını bayraklaştırarak ölümlü kucakladılar.

1972 Kızıldere katliamının üzerinden bugün 7 yıl geçmiştir.

Bu süre içinde, Türkiye devrimci hareketi 1971'in küçükburjuva, devrimci-demokrat çizgisini aşarak, Marksizm-Leninizme sarılmış ve bugüne gelmiştir. Proleter devrimci hareket, bu dönemle ilgili ve bu döneme damgasını vuran siyasi çizgi ile ilgili toplu değerlendirmesini yapmıştır. Onun için biz bunun üzerinde yeniden durmayı gerekli görmüyoruz.

Yalnız bugüne ilişkin olarak şu kadarını söylemeliyiz ki, bugün «1971 Hareketi»ni tekrarlamaya yönelen veya bu liddade olduklarını söyleyenler, geçişin bir karikatürü olmaktan öteye gidemiyorlar ve gidemeyeceklerdir. Bazı revizyonist mihraclar ise, tipki «1971 Hareketi»nin önderleri yaparken yaptıkları gibi, bugün de, bu hareketin devrimci-demokratik tüm özelliklerine karşı çıkıyor ve onu karalamaya çalışıyorlar, onların sahte ağıtlar altında sahip çıkıyorlar. İse bu hareketi etkilemiş olan revizyonizm ve Troçkizmdir. Marksist-Leninist hareket ise, bu mücadelenin devrimci, yurtsever, demokrat ve Marksizm-Leninizme açık olan yanına sahip çıkıyor.

Kızıldere, Nurhak, 1 Mayıs, 16 Mart, Kahramanmaraş vb. katliamlarını düzenleyen faşist diktatörlük, bütün militarist ve bürokratik kurumlarıyla, Kontr-gerillası, MIT'i, ordusu, polisi, MHP'si, sıkıyönetimi vb. ile, resmi ve sivil katillerden oluşan özel cinayet mangalarıyla bugün de ayakta. Komprador burjuvazi ve toprak ağalarının işçi sınıfına ve emekçi halka karşı topyekun ekonomik ve siyasi saldırısı sürmektedir. Devrimle karşı-devrim arasındaki çalışma giderek büyümekte ve keskinleşmektedir.

Bugün proleter devrimci hareket ve diğer bazı anti-faşist demokratik hareketler emekçi halk kitleleriyle küçümsenmeyecek bağlara sahiptir ve reformizmin, revizyonizmin niteliği kitlelerin gözünde daha belirgin olarak açığa çıkmakta, karşı-devrimin tecrüti için maddi koşullar her geçen gün hızlanmaktadır.

İşçi sınıfı ve emekçi halkla örgütlü bağlarımızı geliştirmek, egemen sınıfların topyekun ekonomik ve siyasi saldırılarına karşı direniş cepheleleri yaratmak, kazanılmış haklardan geri adım atmadan ve Faşizme Karşı Mücadele Platformunu hayata geçirerek devrimi ilerletmek, bütün emekçilerin ve anti-faşistlerin güç ve eylem birliğini sağlamak ve her türlü sapmaya karşı Marksizm-Leninizme daha sıkı sarılmak...

İşte egemen sınıfların militarist ve bürokratik kurumlarıyla saldırılarını yoğunlaştırdıkları Kızıldere katliamını 7. yıldönümünde proleter devrimcilerin ve bütün anti-faşistlerin kavramaları ve hayata geçirmeleri gereken görevler bunlardır.

Kızıldere, Nurhakların, darağaçlarının ve bütün cinayet ve katliamların hesabını sormanın, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının ekonomik ve siyasi egemenliğine son vermenin, faşist diktatörlüğü yıkarak devrimci-demokratik halk iktidarını kurmanın ve devrimi kesintisiz olarak sürdürmenin yolu da buradan geçer.

1971 devrimcilerinin, Kızıldere savaşçılarının çağrısı da budur.

Kızıldere'de, Nurhaklarda, darağaçlarında can veren, halkın davası için düşenleri bugün bir daha selamlıyoruz.

Reformist hükümet grevleri yasaklıyor, patronlar işçileri dışarı atıyor

18 Mart 1979 günü bütün burjuva gazeteleri tam sayfa halinde Soda Sanayi A.Ş.'nin «Halkımıza duyuru» başlıklı bir açıklamasını yayınladı. Bu durumda komprador burjuvaların iş akidlerini fesh edip so-kağa attıkları 870 işçinin durumu ile ilgili olarak «kanuni hakkımızı kullandık» diyorlar di.

Bilindiği gibi Mersin Soda Sanayi işyerinde 8 Ağustos 1978 tarihinde patronun toplu sözleşmelerinde işçilerin ücret artışı vb. taleplerini kabul etmemesi üzerine, işçiler haklarını almak amacıyla greve başlamışlardı. İşyerinde yetkili olan sendika «8 ay süren toplu sözleşmelerin sırasında patronun katı tutumu ve anlaşmaya yanaşmaması» üzerine grevi başlattıklarını belirtmişti.

Mersin Soda Sanayi işyeri işçilerinin kararlı bir şekilde sürdürdükleri grev 26 Aralık 1978 günü sıkıyönetim ilanı ile beraber hükümetçe bir ay ertelendi. Erteleme kararı 26 Ocak 1979'da ikinci kez olarak iki ay daha uzatıldı. İki aylık erteleme süresi 26 Mart'ta sona eriyordu.

Mersin Soda Sanayi patronları, erteleme süresinin bitmesini beklemeden 18 Ocak günü bir «Duyuru» ile 870 işçinin iş akidlerini feshettiler.

Egemen sınıfların, onların CHP reformizmi eliyle uyguladıkları sıkıyönetimin, işçi sınıfı ve emekçi kitlelere yönelik baskı ve terörü yoğunlaşarak devam etmektedir. Ecevit'in «demokratik sıkıyönetim» işçi sınıfının grev hakkına saldırılarla işe başladı. Daha ilk bildirilerinde sıkıyönetim bölgelerindeki grevlerin yasaklandığını açıklayan sıkıyönetim komutanları yanına tüm ihanet şebekelerini de alarak saldırılarını sürdürdüler. İstanbul Kale Kilit işçilerine saldırı ve ardından Kale Kilit patronunun sıkıyönetim yetkililerine teşekkürunun en somut örneklerinden biridir.

Öte yandan halka ve işçi sınıfına hayatı zindan eden CHP reformist hükümeti sıkıyönetim aracılığıyla uygulanan saldırıları yetersiz görmekte ve bizzat Bakanlar Kurulu kararı ile grevleri ertelemekte ve işçi çıkarmaktadır. Bir taraftan «Toplumsal Anlaşma»yla, «Yeni İş Kanunu Tasarısı»yla grev ve toplu sözleşme haklarını ortadan kaldıran reformistler, öte yandan işçilerin ekonomik, demokratik haklarını elde etmek amacıyla başlattıkları grevlerini ertelemekte, direnişlerini kırmaya çalışmaktadır. Sermayenin sadık uşağı olduklarını her adımda kanıtlayan reformistlerin Mersin Soda Sanayi grevini ertelemesi de bu politikanın bir devamı ve sayısız örneklerinden sadece bir tanesidir.

Bir tarafta Yargıtay kararları ile patronların istediği zaman hiç bir tazminat ödemeden işçileri işten atmaları yasallaştırılır, toplu sözleşme görüşmeleri sürerken işçilerin direncini kırmaktan başka bir amacı olmayan işyeri kapatmaları ile lokavt meşrulaştırılırken, öte yandan bu kararlar anında uygulanmaya sokulmakta ve her gün yüzlerce işçi komprador burjuvazi tarafından işten çıkarılarak so-kağa atılmakta ve açlığa mahkum edilmektedir. «Halk iktidarı kuracağımızı» iddia eden reformistlerin nomen-halkçı oldukları her geçen gün biraz daha ortaya çıkmaktadır. Zamlar, grev ertelemeler, işçi direnişlerine ve grevlerine saldırılar, demokratik kitle örgütlerine yönelik baskı ve saldırılar bunun kanıtlarıdır.

● CHP Hükümeti tarafından grevleri üstü ertelenen Mersin Soda Fabrikasında çalışan 870 işçinin iş akidleri'nin gaze telere verilen bir ilanla «feshedildiği» açıklandı.

İşçi sınıfı sömürü ve soygunun daha çok artması için tedakârlık yapamaz

İşten atılmalar birbirini izliyor. Peşpeşe yüzlerce, binlerce işçi so-kağa atılarak açlığa mahkum ediliyor. Tüm işçi düşmanları işçi sınıfından fedakârlık istiyor.

Profilo patronunun ve Mersin Soda Fabrika patronunun so-kağa attığı işçiler bu fedakârlık edebiyatının kurbanıdır. İşçilerin her direniş karşısında patron, sıkıyönetim ve sendika ağaları birleşmekte ve tek elden saldırıya geçmektedir. Profilo işçilerinin ücret artışı talebi onları çıldırıyor, azgınca işçilere saldırıya geçiyor, işçilere hakaret ediyor, işçileri göz altına alıyor ve işten atıyorlar.

Milyonlarına milyon katmaktan başka bir şey düşümmeyen komprador burjuvazi, bir tarafta işçileri en düşük ücretle çalıştırırken, öte yandan işçileri işten atarak daha az işçi ile daha çok iş yapmak istemektedir. Bantların hızlandırılması da bu politikanın bir devamı olup, işçilerin bir dakika bile boş durmalarını engellemek için baş vurdukları sinsi bir uygulamadır. Patronlar bantları hızlandırarak 15-16 saatte yapılacak işi 8 saate sığdırmaya çalışıyorlar.

CHP reformist hükümetinin işçi sınıfından istediği ve sendika ağaları ile tüm reformist ve revizyonistlerin de onayladığı fedakârlığın ne anlama geldiğini şimdi işçi sınıfı daha iyi anlıyor. «Eşgüdüm» toplantılarında nelerin görüldüğünü, hangi işçi ve halk düşmanı kararların alındığını, mavi berecililerin kimin hizmetinde ve kime nasıl saldıracağını nasıl kararlaştırıldığını şimdi daha iyi anlıyor emekçi halk kitleleri. Sıkıyönetim bölgeleri ile sıkıyönetimin resmen ilan edilmediği yerlerde CHP'nin ve sıkıyönetim komutanlarının nasıl uyum içinde çalıştıkları ve «demokratik sıkıyönetim»li saldırıları nasıl uyumla yürüttükleri şimdi daha iyi anlaşılıyor.

Profilo işçilerine, Kale Kilit işçilerine, Lassa işçilerine ve Mersin Soda Sanayi işçilerine saldırılar hep aynı militarist güçlerdir. Her yerde mavi berecililer işçi direnişlerine saldırıyor ve direnişlerin bastırılmasıyla beraber patronlar sıkıyönetim komutanlarına «teşekkürlerini» sunuyor.

«Bunalımlı dönemlerin özveri ile dolu olan» emekçi halk kitleleri ve işçi sınıfı bütün halk düşmanlarının, CHP reformistlerinin, sendika ağalarının, burjuva partileri ve siyasi akımlarının istediği fedakârlığın zam ve zulüm olduğunu, daha çok işçinin işten atılarak açlığa mahkum edilmesini, grevlerin yasaklanması, ücretlerin dondurulması, Denizcilik Bankasında olduğu gibi, işçilerin «zorunlu tasarruflar» ile, demokratik kitle örgütlerinin kilitlenmesi, sivil ve resmi cinayet şebekelerinin sokaklarda cirit atması ve millî tarizinin yoğunlaştırılması anlamına geldiğini daha iyi kavramaktadır.

Örnekler çoğaltılabilir. Uygulamalar zincirleme devam ediyor. Dün Kale Kilit ve Lassa, bugün de Mersin Soda Sa-

(Devamı 3. Sayfada)

Konya - Konaltas işçileri 'grevde

● İşçiler Maden-İş'in Sendika ağalarını teshir ettiler. IGD'ileri grev alanına sokmadılar.

Konya'da kurulu Konaltas Tüp Fabrikasında çalışan 90 işçinin Patronun ve Maden-İş revizyonistlerinin engellerine karşın 18 Şubat'ta başlattığı grev devam ediyor.

Grevci işçiler 8 aydır devam eden toplu sözleşme görüşmelerinin uzamasından doğan hakları için derhal 20 bin lira ödenmesini ve toplu sözleşmenin kesinleşmesine kadar geçen her ay için 2000 lira verilmesini talep ediyorlar.

Maden-İş Revizyonistleri Patronları Yana

Konaltas işçileri daha önce, Metal-İş sendikasının faşist sendika ağalarının işçi düşmanı yüzünü gösterdiği. İşçilerin mücadelesi sonucu bu sendika ağaları işyerinden atıldılar.

Metal-İş'in faşist yönetimine karşı muhalefet eden Konaltas işçileri, her türden sendika ağasının aynı iplikten dokunmuş olduğunu yeterli kadar kavrayamadıklarından, Maden-İş yöneticilerinin revizyonist propagandasının etkisi altında kaldılar. Maden-İş 15. Bölge Temsilciliği böylece yetkililer işçilerin sınıf sendikasına duydukları özlemi ve bu doğrultuda Metal-İş'e karşı gelen işçi muhalefetini revizyonist emelleri için malzeme yapmaya yöneldiler.

Asgari ücretle çalışan işçiler, ücretlerin yükseltilmesi, sosyal hakların verilmesi talebiyle grev kararı almadılar. Maden-İş'in, işyerinde ve toplumdaki emelleri, işçi düşmanı revizyonistler ise, işçilerin bu isteğine karşı çıkarak patronun cebine daha çok kâr sağlama yolunu seçtiler. Maden-İş'in revizyonist yöneticileri

Dün 1976'da polis ve ordu baskınına boyun eğmeyen profilo işçileri bugün sıkıyönetime rağmen direnişe geçtiler.

Sıkıyönetime rağmen

Çerkezköy Profilo Fabrikası işçilerinin direnişi

● BANT HIZLANDIRILMASINA DİRENEN İŞÇİLERDEN 178'İ GÖZ ALTINA ALINDI, 70 İŞÇİNİN ÇIKIŞI VERİLDİ

İstanbul Çerkezköy Profilo Fabrikasının 1800 işçisi 14 Mart 1979 çarşamba günü ücretlerinin artırılması ve bant hızlandırılmasının durdurulması isteği ile direnişe geçtiler.

Patron, askeri birlikler ve sendika ağaları işbirliği sonucu direnişçi işçilerden 178'i askeri birliklerce göz altına aldı ve 70 kadar işçinin işine patron tarafından son verildi. Patronun daha birçok işçiyi işten atacağı şeklindeki tehditleri de işçiye yoğunlaştı. Maden-İş'in sendika ağaları ise her zamanki gibi patronun yanında yer aldılar.

Profilo işçileri sıkıyönetim sopasına almadan haklarını doğrultusunda direnişe geçerken, işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadelesini bastırmakla görevli olan sıkıyönetim birlikleri işçilere saldırdılar; ve direniş kırıldı.

Direnişin kırılması için patron, sıkıyönetim ve sendika ağaları üçlüsü işbirliği içinde çalıştılar. Patron işçilerin iş akidlerini fesh ederken, sıkıyönetim 178 işçiyi gözaltına aldı ve Maden-İş'li hainler patrona daha çok işçiyi atması için işçileri ihbar ettiler.

Profilo işçilerinin mücadelecı geleneği, geçmişte ve bugünkü kararlı mücadeleleri işçi sınıfımıza, sıkıyönetime ve teröre karşın nasıl mücadele edileceği konusunda ışık tutmaktadır.

İşçilere «Sabredin şimdi greve gidilecek zaman değil, işverenin açığını yakalamalıyız» diyerek grevin anlamsızlığı hakkında sahte taktikler ileri sürdüler. Patrona lokavt ışığı yaktılar. Sendikamızın bu tutumundan destek alan patron, geçen yılın son ayında lokavt ilân etti.

Maden-İş revizyonistlerinin grevi engelleme girişimlerine karşın işçiler grev kararı aldılar. Sendika ağalarının daha fazla grev düşmanlığı yapmalarına izin vermediler. Sendika yöneticilerinin işçilerden gizli olarak yürüttükleri toplantılardan işçilerin haberdar edilmesini ve derhal grev ilân edilmesini istedikler. İşçilerin bu tavır Maden-İş yöneticilerine geri adım attırdı. Onlar, işçilerin aldıkları grev kararına karşı olmadıklarını ve grev gideceklerini açıklamak zorunda kaldılar.

18 Şubat'ta greve başlayan işçiler, taleplerini kararlılıkla savundular. Edindikleri tecrübelerle, Maden-İş yöneticilerinin sınıf düşmanı yüzlerini teshir ettiler. Karşı - devrimci amaçları için grev yerine gelen sosyal - faşist IGD'ileri grev alanına sokmadılar. Devrimcilerin grevci işçileri desteklemesine engel olan sendika yöneticilerinin işçi düşmanı yüzünü açığa çıkardılar.

Devrimci işçilerin önderliğinde gerçekleştirilen greve karşı patronlara birlikte sendika yetkilileri de saldırıya geçtiler. Maden-İş yöneticileri, mücadeleye önderlik eden işçileri, sendika üyeliğinden çıkarmakla tehdit ettiler. Ancak, tüm işçi kitlelerinin karşı çıkması üzerine bunu gerçekleştiremediler.

Konaltas işçileri greve devam edecekleri, patronun ve Maden-İş'in engellemelerine ve baskılarına rağmen mücadelede kararlı olduklarını söylemektedir.

Kitle örgütlerinden

TÜM SAĞLIK-DER'İN BÖLGE TOPLANTILARI SÜRÜYOR

Tüm Sağlık - Der'in ülke çapında giriştiği örgütlenme faaliyeti devam ediyor. Daha önce Tunceli'de yapılan Doğu Anadolu Bölge Toplantısından sonra, 2. toplantı 10-11 Şubat tarihlerinde Uşak'ta gerçekleştirildi. Manisa, Ayvalık, İstanbul, Uşak, Balıkesir il temsilcilerinin ve Eskişehir, Bilecik, Ankara subelerinin 60 temsilcisinin katıldığı toplantıda Tüm Sağlık - Der'in çalışma programı, mücadele hedefleri tartışıldı. Temsilciler, bölgelerinde süren Tüm Sağlık - Der'in örgütlenme çalışmalarından deneyler aktardılar.

Toplantıda, Tüm-Der'in «Tam Gün Yasası»ni destekleyerek, sağlık emekçilerine karşı izlediği ihanet çizgisini doruğuna ulaştırdığı görüşünde birleşen temsilciler, Tüm-Der'i, sağlık emekçilerinin sözcüsü olarak görmediklerini ve mahkum edilmesi gerektiğini belirttiler.

Toplantıya katılan temsilciler, «Tam Gün Yasası»ni reddederek şu talepleri savundular:

1 — Ücretlerde katsayı sistemi kaldırılmalı, asgari ücret sistemi getirilmelidir.

2 — Net 7000 TL olmak üzere, her sağlık emekçisine iş riski ödenmelidir.

3 — Mesai ücreti, saat başına net 100 TL olmalıdır.

4 — Okul öncesi yaştaki çocuklar için 1500, okula giden çocuklar için 2500 TL ödenmelidir.

Toplantıda devrimci basın üzerindeki baskılar ve Yeni Baskı Tedbirleri de protesto edildi.